

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Кафедра міжнародного приватного права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора

з навчальної роботи

_____ / *І.О. Мінгазутдінов*

«__» _____ 20__ р.

**ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«Міжнародне право промислової власності»

для студентів

**ГАЛУЗІ ЗНАНЬ – 0302 «МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ»
НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ – 7.03020201 «МІЖНАРОДНЕ ПРАВО»**

КИЇВ – 2013

Розробник: к.ю.н., доц. **Криволапов Богдан Михайлович**

Обговорено та рекомендовано до видання Науково-методичною радою Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Протокол від « ____ » _____ 20__ року № ____

Голова науково-методичної ради _____ В.А. Бугров

« ____ » _____ 20__ року

© **Б.М. Криволапов, 2013 рік**

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Міжнародне право промислової власності» є складовою освітньо-професійної підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем «спеціаліст» *галузі знань* – 0302 «Міжнародні відносини» *спеціальності* – 7.03020201 «Міжнародне право».

Предметом вивчення дисципліни «Міжнародне право промислової власності» є: основні принципи, доктринальні засади, правові джерела, окремі поняття, терміни, визначення, дефініції, юридичні категорії та інститути права промислової власності (загальні положення про систему охорони прав на результати діяльності, патентне право, права на засоби індивідуалізації, права на інші об'єкти інтелектуальної власності) специфіка правового регулювання особистих немайнових та майнових відносин, пов'язаних із створенням та використанням результатів промислової власності, особливості вирішення основних конструкційно-догматичних проблем цивільного права, які зберігають своє науково-практичне значення під час аналізу та розробки сучасного праворозуміння.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Міжнародне право промислової власності» має зв'язок з такими навчальними дисциплінами як «Порівняльне цивільне право», «Міжнародне приватне право», «Міжнародне авторське право».

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістовних модулів:**

1. Міжнародне патентне право
2. Міжнародна охорона засобів індивідуалізації учасників комерційного обігу

I. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою навчальної дисципліни є надання студентам базових теоретичних знань в області міжнародної охорони промислової власності, зокрема, оволодіння ними нормативним матеріалом – діючим законодавством України, міжнародних договорів, прикладів з судової практики.

1.2. Основними завданнями вивчення даної навчальної дисципліни є надання необхідних навичок для виконання практичної, аналітичної та науково-дослідної роботи у сфері міжнародного приватного права.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент повинен –

знати:

- понятійний апарат права промислової власності;
- основні інститути, вимоги основних міжнародних договорів та конвенцій;
- особливості становлення та тенденції сучасного розвитку охорони промислової власності в світі;

вміти:

- визначати умови надання охорони промислової власності;
- застосовувати чинне законодавство України та основні міжнародні договори та конвенції в цій галузі;
- формулювати юридичні висновки й консультації з питань охорони промислової власності;
- представляти інтереси клієнта в цивільних і господарських справах у судах України, третейських судах, у тому числі в міжнародному комерційному арбітражі; формувати юридичну позицію й доказову базу, складати процесуальні документи.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 72 годин / 2 кредитів ECTS, зокрема: *лекції – 17 год., практичні заняття – 17 год., самостійна робота – 38 год.*

2. Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік

3. Засоби діагностики успішності навчання та методи оцінювання

3.1 Знання та розуміння студентів оцінюється за допомогою: тематичних досліджень, здійснення аналітики, групової роботи, кейс-стаді, ситуативних тестових завдань, опитування у різних формах.

3.2. Когнітивні навички (навички мислення) оцінюються через: аналіз, есе, кейси, різнорівневі тести, оцінювання усіх частин окремих модулів, включаючи самостійну роботу.

3.3 Практичні навички студентів оцінюються за допомогою: проектної практичної роботи, есе, кейсів, комбінованих різнорівневих тестів у поєднанні або без поєднання з конкретними ситуативними завданнями; написання практичної роботи, рольових ігор, аналізу ситуацій роботи органів судочинства, зокрема та насамперед міжнародного, практичної роботи міжнародних інституцій, порівняльного аналізу правових норм.

3.4 Контроль знань здійснюється за модульно-рейтинговою системою, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема **оцінювання теоретичної підготовки (100%)** включає: презентацію (20%), глибинність методології у репрезентованому дослідженні (20%), здійсненність та узгодженість пропозицій (20%), ступінь оригінальності (20%) та визначення методологічних проблем теми, ситуації (20%) та **оцінювання практичної підготовки (100%)** включає: якісну цілісність спостереження (25%), здатність оцінити проблему (25%), ідентифікацію шляхів і методологію вирішення проблеми, яка виникла чи може виникнути (25%), окреслення шляхів вирішення специфічних (неординарних) проблем (25%).

Контроль якості вищої освіти, засоби діагностики та методи оцінювання детально зазначені у «Положенні про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу» та відповідно у робочих програмах навчальних дисциплін.

3. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни «Міжнародне право промислової власності»

Змістовий модуль 1. Міжнародне патентне право

Тема 1. Загальні положення про міжнародну охорону промислової власності.

Поняття промислової власності. Види промислової власності. Охорона промислової власності в Україні та зарубіжних країнах. Міжнародна правова охорона промислової власності.

Роль Всесвітньої організації інтелектуальної власності в правовій охороні промислової власності. Історія створення Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ). Стратегічні напрямки діяльності ВОІВ. Завдання та цілі ВОІВ. Розробка ВОІВ міжнародних норм в сфері охорони інтелектуальної власності. Надання ВОІВ глобальних послуг в сфері охорони інтелектуальної власності. Функціонування ВОІВ. Структура ВОІВ. Програма та бюджет ВОІВ. Критерії участі держав в ВОІВ. Роль наглядачів в системі ВОІВ. Наглядачі. Класифікація договорів ВОІВ про охорону промислової власності. Договори ВОІВ про охорону інтелектуальної власності. Договори ВОІВ глобальну систему охорони. Договори ВОІВ про міжнародну класифікацію.

Тема 2. Міжнародне патентне право

Поняття та види винаходу. Об'єкти що не є винаходами. Критерії патентоспроможності винаходу. Поняття новизни. Види новизни. Поняття та ознаки винахідницького рівня. Поняття промислової придатності. Поняття та види корисної моделі. Умови патентоспроможності корисної моделі. Поняття промислового зразка. Види промислового зразка. Критерії патентоспроможності промислового зразка. Суб'єктивні патентні права.

Договори ВОІВ про охорону інтелектуальної власності щодо винаходів, корисних моделей промислових зразків. Паризька конвенція про охорону промислової власності 1883 року. Принцип національного режиму за Паризькою конвенцією. Принцип пріоритету. Принцип незалежності патентів. Принцип примусової ліцензії в Паризькій конвенції. Адміністративні положення за Паризькою конвенцією. Договір про патентне право 2000 року. Загальні принципи. Заявки та патенти до яких застосовується Договір. Виключення з питань безпеки. Дійсність патенту. Анулювання патенту. Вашингтонський договір щодо охорони інтелектуальної власності щодо інтегральних мікросхем 1989 р.

Договори ВОІВ глобальну систему охорони інтелектуальної власності щодо винаходів, корисних моделей промислових зразків. Договір про патентну кооперації 1970 р. (РСТ). Загальні положення. Міжнародна заявка та міжнародний пошук. Міжнародна попередня експертиза. Загальні положення. Технічні умови. Адміністративні положення. Будапештський договір про міжнародне визнання та депонування мікроорганізмів для цілей патентної

процедури 1977 року. Гаазька угода про міжнародне депонування промислових зразків 1925 р.

Договори ВОІВ про міжнародну класифікацію щодо винаходів, корисних моделей промислових зразків. Страсбурзька угода про міжнародну патентну класифікацію 1971 року. Визначення класифікації. Використання класифікації. Міжнародне бюро та комітет експертів. Асамблея спеціального Союзу та міжнародне бюро. Локарнська угода про створення міжнародної класифікації промислових зразків 1968 р. Створення міжнародного союзу. Застосування та юридичне значення міжнародної класифікації. Асамблея союзу та міжнародне бюро.

Тема 3. Патентне право ЄС

Європейський патент. Відмінності в національних процедурах реєстрації. Передумови підписання Європейської патентної конвенції. Міжнародний патентний інститут в Гаазі. Конвенція Ради Європи про уніфікацію деяких положень патентного права. Перша спільна ініціатива (1958-1962). Друга спільна ініціатива (1968-1973).

Європейська патентна конвенція 1973 р. Європейське патентне відомство. Реєстрація європейського патенту. Патент Співтовариства. Конвенція про патент Співтовариства 1975 р. Угода щодо патентів Співтовариства 1989 р. Режим розв'язання спорів. Режим фінансування. Законотворча діяльність Співтовариства в сфері патентного права. Додаткові свідоцтва. Юридичний захист біотехнічних винаходів. Патентоспроможність винаходів, створених комп'ютером. Корисні моделі.

Змістовий модуль 2. Міжнародна охорона засобів індивідуалізації учасників комерційного обігу

Тема 4. Міжнародно-правова охорона торгівельних марок

Поняття товарного знаку. Види товарного знаку. Умови надання правової охорони товарному знаку. Підстави для відмови в наданні правової охорони. Прав та обов'язки, що впливають із свідоцтва на товарний знак.

Договори ВОІВ про охорону інтелектуальної власності щодо охорони торгівельних марок. Паризька конвенція про охорону промислової власності 1883 року щодо охорони торгівельних марок. Договір про закони про товарні знаки 1994 р. (ТЛТ). Знаки до яких застосовується Договір. Реєстрація товарних знаків за Договором. Класифікація товарів чи послуг за Договором. Знаки обслуговування за цим Договором. Найробський договір про охорону олімпійського символу 1981 року. Зобов'язання держав згідно Договору. Виключення с зобов'язань. Припинення виконання зобов'язань за договором.

Договори ВОІВ про глобальну систему охорони інтелектуальної власності щодо охорони торгівельних марок. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію товарного знака 1891 року. Подання заявок в міжнародне бюро. Зміст заявки. Територіальне обмеження. Наслідки міжнародної реєстрації. Відмова в міжнародній реєстрації. Термін дії

міжнародної реєстрації. Протокол до Мадридської угоди про міжнародну реєстрацію товарних знаків 1989 року. Отримання охорони шляхом міжнародної реєстрації. Міжнародна заявка.

Договори ВОІВ про міжнародну класифікацію щодо охорони торгівельних марок. Ніццька угода про міжнародну класифікацію товарів та послуг для реєстрації знаків 1957 року. Юридична значення та використання класифікації. Створення міжнародного союзу. Прийняття міжнародної класифікації. Міжнародне бюро. Віденська угода про заснування міжнародної класифікації зображувальних елементів знаків 1973 року.

Тема 5. Охорона торговельних марок в праві ЄС.

Перша ініціатива на рівні Співтовариства (1959-1962). Друга ініціатива на рівні Співтовариства та пропозиції Комісії у 1980 р.

Директива № 2008/95/ЄС Європейського Парламенту та Ради «Про зближення законодавств держав-членів щодо товарних знаків і знаків обслуговування».

Регламент Ради ЄС № 207/2009 щодо торговельної марки співтовариства від 26 лютого 2009 року. Бюро з гармонізації внутрішнього ринку. Право торговельної марки співтовариства. Колективні торговельні марки Співтовариства. Заявка на реєстрацію торговельної марки співтовариства. Процедура реєстрації. Припинення чинності свідоцтва на марку. Процедура скасування свідоцтва. Процедура оскарження. Правила розв'язання спорів в Бюро. Розв'язання спорів стосовно марок Співтовариства. Відносини між маркою Співтовариства та національними знаками.

Тема 6. Міжнародно-правова охорона зазначень походження товарів

Правова охорона зазначень походження товарів. Умови надання правової охорони зазначень походження товарів. Підстави для відмови в наданні правової охорони кваліфіковану зазначенню походження товару.

Договори ВОІВ про охорону інтелектуальної власності щодо охорони зазначень походження товарів. Паризька конвенція про охорону промислової власності 1883 року щодо охорони зазначень походження товарів. Мадридська угода про припинення неправдивих або таких що вводять в оману зазначень походження товарів 1891 р.

Договори ВОІВ про глобальну охорону промислової власності щодо охорони зазначень походження товарів. Лісабонська угода про захист зазначень походження товарів і їх міжнародна реєстрація 1958 р. Реєстрація зазначень походження товарів за лісабонською угодою. Функціонування лісабонського союзу та міжнародного бюро.

Регламент № 510/2006 «Про охорону географічних зазначень та найменувань походження для сільськогосподарських продуктів та продуктів харчування». Поняття «географічного зазначення» та «зазначення походження». Процедура подання заявки на зазначення походження товарів. Специфікація, яким має відповідати продукція, щодо зазначення, на яку встановлюється охорона. Строк перевірки заявки про реєстрацію Комісією.

Строк для опротестування реєстрації зазначення походження товарів. Захист, що надається на зазначення.

Регламент Європейського парламенту та Ради ЄС № 110/2008 від 15 січня 2008 року щодо визначення, опису, презентації, маркування та охорони географічного зазначення спиртних напоїв. Опис, презентація та маркування географічних зазначень спиртних напоїв. Реєстрація географічних зазначень спиртних напоїв. Обсяг охорони географічних зазначень спиртних напоїв. Скасування географічних зазначень спиртних напоїв.

Регламент Ради ЄС № 1234/2007 від 22 жовтня 2007 року щодо заснування спільного регулювання сільськогосподарських ринків та щодо спеціальних положень для певних сільськогосподарських продуктів, у врахуванням змін внесених Регламентом Ради ЄС № 491/2009. Зміст заявки про надання охорони на зазначення. Порядок надання охорони. Підстави відмови у наданні охорони. Обсяг правової охорони зазначень.

5. Рекомендована література

Основна

1. Боденхаузен Г. Парижская конвенция по охране промышленной собственности. Комментарий. – М.: Прогресс, 1977.
2. В. Скордомалья. Право інтелектуальної власності ЄС. – Навчальний посібник. К.: ІМВ імені Тараса Шевченка, 2004. – 156 с.
3. Интеллектуальная собственность.(Основные материалы) Перевод с английского. Новосибирск, 1993.
4. Основи інтелектуальної власності. — К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 1999. — 578 с.
5. Право інтелектуальної власності: Академ. курс. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. / О. А. Підпригора, О.Б. Бутник-Сіверський та ін; за редакцією О.А. Підпригори, О.Д. Святоцького. – 2-ге вид, переробл. та допов. — К., 2004. — 672 с.
6. Сергеев А.П. Право интеллектуальной собственности в Российской Федерации. 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ТК Велби, 2003. — 752 с.

Додаткова

7. Азимов И.Н. Основы патентного права Украины. Харьков, 1994.
8. Андрощук Г.В., Работягова Л.И. Патентное право: правовая охрана изобретений. К., 2001.
9. Богуславский М.М. Международная охрана промышленной собственности (Парижская конвенция). — М.: ЦНИИПИ, 1967.
10. Винахід / Кол.авторів: Л.І. Ніколаєнко, Г.П. Добриніна, Л.А. Меняйло та інші; За ред. В.Л. Петрова. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 1999. – 136 с.
11. Гришаев С.П. Интеллектуальная собственность: Учеб. пособие. – М.: Юность, 2003. – 238 с.

12. Дахно І.І. Право інтелектуальної власності. – К.: Либідь, 2002.
13. Дроб'язко В.С., Дроб'язко Р.В. Право інтелектуальної власності: Навч. посібник. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 512 с.
14. Жаров В.О. Інтелектуальна власність в Україні: правові аспекти набуття, здійснення та захисту прав. Монографія. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2000. – 188 с.
15. Знаки для товарів і послуг / Кол. авторів: Л.І. Ніколаєнко, Л.А. Меньяйло, Л.М. Топільська та інші; За ред. В.Л. Петрова.—К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 1999. – 128 с.
16. Інститут патентних повірених: міжнародний досвід та національна практика: монографія / кол.авторів: Боровик П.А., Коваленко Т.В., Тверезенко О.О. — К.: ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2008. – 192 с.
17. Інтелектуальна власність в Україні: правові засади та практика. – Наук.-практ. вид.: У 4-х т. / За заг. Ред. О.Д. Святоцького. - Т. 1: Право інтелектуальної власності / С.О. Довгий, В.С. Дроб'язко, В.О. Жаров та ін.; За ред. В.М. Литвина, С.О. Довгого. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 1999. – 500 с.
18. Корисна модель / Кол. авторів: Л.І. Ніколаєнко, Г.П. Добриніна, Л.А. Меньяйло та інші; За ред. В.Л. Петрова.—К.: - Видавничий Дім «Ін Юре», 1999. – 128 с.
19. Международное сотрудничество в области охраны промышленной собственности. – М.: ВНИИПИ, 1991.
20. Охорона інтелектуальної власності в Україні / С.О. Довгий, В.О. Жаров, В.О. Зайчук та ін. — К.: Форум, 2002. —320 с.
21. Охрана промышленной собственности в Украине / Под ред. А.Д. Святоцкого, В.Л. Петрова. – К.: Видавничий дім «Ін-Юре», 1999. – 428 с.
22. Патентування винаходів в іноземних державах: практичний посібник / Л.І. Ніколаєнко, І.Ю. Кожарська, В.С. Радомський, С.Й. Полачек За ред. В.Л. Петрова.—К.: Видавництво «Росток», 1999. – 122 с.
23. Правове забезпечення сфери інтелектуальної власності в Україні в контексті Європейської інтеграції: концептуальні засади: монографія/ за науковою редакцією О.П. Орлюк: кол. авторів: В.С. Дроб'язко, А.В. Міндрул, О.О. Тверзенко, Л.І. Работягова, О.О. Штефан та ін. – К. Лазурит-Поліграф, 2010. – 464с.
24. Промислова власність в Україні: проблеми правової охорони: Зб. наук. праць / За ред. Ю.С. Шемшученка, Ю.Л. Бошицького. – К.: - Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України 2004. – С. 548.
25. Промисловий зразок // Кол. авторів: Л.І. Ніколаєнко, А.П. Бутяєва, Л.А. Меньяйло та інші; За ред. В.Л. Петрова.—К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 1999. – 124 с.
26. Торговельні марки в Україні та Європейському Союзі: монографія / Іолкін Я.О.— К.: НДІ ІВ НАПрНУ, «Лазурит-Поліграф», 2011. – 141 с.